NN 116/2018 (21.12.2018.), Zakon o otocima

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU
O PROGLAŠENJU ZAKONA O OTOCIMA

Proglašavam Zakon o otocima, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 21. studenoga 2018.

Klasa: 011-01/18-01/132
Urbroj: 71-06-01/1-18-2
Zagreb, 26. studenoga 2018.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON O OTOCIMA

DIO PRVI
UVODNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje način upravljanja razvojem hrvatskih otoka, zaštitom otoka i otočića u Jadranskom moru te poluotoka Pelješca (u daljnjem tekstu: otoci), određuje politika otočnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje otočnim razvojem, razvrstavanje otoka u skupine i vrednovanje razvijenosti otoka, praćenje i izvještavanje o provedbi politike otočnog razvoja u svrhu učinkovitog korištenja sredstava državnog proračuna, fondova Europske unije i drugih izvora financiranja.

Članak 2.

Poluotok Pelješac u smislu ovoga Zakona ima status otoka.

Interes Republike Hrvatske za osobitu zaštitu otoka

Članak 3.

S obzirom na interes Republike Hrvatske za osobitu zaštitu otoka, ovim se Zakonom uređuje način na koji se otočna dobra mogu upotrebljavati i iskorištavati te razvojna politika usmjerena na prevladavanje ograničenja kojima su otoci podvrgnuti.

Otoci kao područja s razvojnim posebnostima

Članak 4.

Otoci Republike Hrvatske područja su s razvojnim posebnostima određena zakonom kojim se uređuje upravljanje regionalnim razvojem Republike Hrvatske te im se određuje poseban planski i programski pristup nositelja politike područnog (regionalnog) i otočnog razvoja.

Značenje pojmova

Članak 5.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona te propisa i akata koji se donose na temelju ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *otok* prirodno nastali dio kopna okružen morem, površine veće od 1 km^2

2. *otočić* prirodno nastali dio kopna okružen morem, površine od 0,01 km^2 do 1 km^2

3. *hrid* prirodno nastali dio kopna okružen morem, površine manje od 0,01 km^2, vidljiv iznad površine mora

4. *greben* prirodno nastali dio kopna okružen morem, površine manje od 0,01 km^2, povremeno potopljen ispod površine mora

5. *Registar otoka* – jedinstveni registar otoka, otočića i hridi u kojem su oni klasificirani po vanjskim obilježjima i drugim parametrima bitnim za upravljanje, korištenje i čuvanje (naziv, geografski položaj, površina, teritorijalna nadležnost, naseljenost, gospodarski, infrastrukturni, suprastrukturni i okolišni pokazatelji)

6. *premošteni otok* – otok mostom povezan s kopnom

7. *otočani* hrvatski i strani državljani koji imaju prebivalište na otocima ili na poluotoku Pelješcu te državljani država članica Europskog gospodarskog prostora i članovi njihovih obitelji s prijavljenim privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj i koji najmanje 183 dana u jednoj godini borave na otocima ili poluotoku Pelješcu

8. *obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave* – jedinice područne (regionalne) samouprave na čijem se području nalaze otoci

9. *održivi razvoj otoka* – dugoročni proces unapređenja otočnog gospodarstva i otočne zajednice koji se ostvaruje prepoznavanjem, poticanjem i upravljanjem otočnim razvojnim potencijalom i korištenjem raspoloživih resursa uz najmanje moguće ugrožavanje prirodnih sustava

10. *jedinica lokalne samouprave na otoku* – jedinica lokalne samouprave čije se sjedište nalazi na otoku

11. *otoci sa specifičnim položajem* – otoci i dijelovi otoka kojima se sjedište jedinice lokalne samouprave nalazi na kopnu ili na drugom otoku

12. *otočni razvojni dionici* – otočni poslovni sektor te znanstvenici, zadruge i organizacije civilnog društva koje djeluju na otocima

13. *otočni razvojni pokazatelji* – skup otocima primjerenih geografskih, demografskih, gospodarskih, infrastrukturnih, suprastrukturnih i okolišnih pokazatelja kojima se određuje, prati i vrednuje ukupna razvijenost pojedinog otoka i tako oblikuje osnova za vođenje otočne razvojne politike

14. otočnost – skup geografskih, društvenih, povijesnih, gospodarskih i ekoloških posebnosti proizašlih iz potpune okruženosti morem. Iznimno se pojam otočnosti primjenjuje i na poluotok Pelješac

15. *pametni otok* – otok koji se uz korištenje odgovarajućih alata i inovativnih rješenja razvija ekološki, društveno, tehnološki i ekonomski održivo, gradeći pritom kružno gospodarstvo i povećavajući samodostatnost i otpornost na klimatske promjene; pametni otok je sastavnica ukupne prostorno-ekonomske razvojne politike jer se kao predložak može i treba koristiti za planiranje i promicanje razvoja održivih tehnologija koje se, jednom isprobane i uhodane u otočnim uvjetima, mogu u većem obujmu uvoditi i na kopnu

16. *čista energija* – energija dobivena iz obnovljivih izvora i visokoučinkovitih postrojenja, kao i biogoriva te druga sintetska goriva proizvedena iz obnovljivih izvora na održivi način

17. *kružno gospodarstvo* – gospodarstvo koje osigurava održivo gospodarenje resursima, a otpad svodi na najmanju moguću mjeru

18. *Nacionalni plan razvoja otoka* – srednjoročni akt strateškog planiranja razvoja otoka od nacionalnog značenja

19. *Nacionalna razvojna strategija* – dugoročni akt strateškog planiranja koji se donosi sukladno propisu kojim se uređuje područje strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske

20. otočni koordinator – fizička osoba koju zapošljava regionalni koordinator radi obavljanja poslova organiziranja, pokretanja i koordiniranja planova i projekata važnih za održivi razvoj otoka

21. *regionalni koordinator* – javna ustanova koja obavlja poslove od javnog interesa osnovana po posebnom zakonu kojim se uređuje upravljanje regionalnim razvojem Republike Hrvatske, radi učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja za područje jedinice područne (regionalne) samouprave

22. *otočni razvojni projekt* – projekt čiji je nositelj ministarstvo nadležno za otoke (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i kojim se pridonosi postizanju razvojnih smjerova i strateških ciljeva definiranih u okviru Nacionalnog plana razvoja otoka, od važnosti za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na otocima te akata povezanih s okvirom za gospodarsko upravljanje EU-a i s korištenjem fondova EU-a

23. *otočni poslodavci* – fizičke osobe – obrtnici, trgovac pojedinac i pravne osobe koje svoju registriranu djelatnost obavljaju na otocima, neovisno o svom sjedištu.

DIO DRUGI
HRVATSKO OTOČJE

Otoci, otočići, hridi i grebeni

Članak 6.

(1) Hrvatsko otočje je jedinstvena otočna geografska cjelina koja se sastoji od 78 otoka, 524 otočića te 642 hridi i grebena. Otoka, otočića, hridi i grebena ima ukupno 1244 i sastavni su dio teritorija Republike Hrvatske.

(2) Popis otoka i otočića prikazan je u Prilogu 1 koji je sastavni dio ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo ustrojava i vodi Registar otoka.

(4) Metodologiju ustrojavanja i vođenja Registra otoka pravilnikom propisuje ministar nadležan za otoke (u daljnjem tekstu: ministar).

Razvrstavanje otoka

Članak 7.

U svrhu planiranja i provedbe programa, projekata, mjera i aktivnosti propisanih ovim Zakonom, kao i drugim propisima koji se bave otočnom razvojnom politikom otoci se razvrstavaju prema:

a. geografskom kriteriju i teritorijalnoj nadležnosti

b. udaljenosti od kopna

c. specifičnom položaju.

Razvrstavanje otoka po geografskom kriteriju i teritorijalnoj nadležnosti

Članak 8.

(1) Otoci se razvrstavaju po geografskom kriteriju i teritorijalnoj nadležnosti obalno-otočnih jedinica područne (regionalne) samouprave na sedam područja:

I. područje obuhvaća otoke Istarske županije: Sv. Nikola, Kuvrsada, Maškin, Sv. Andrija, Sv. Ivan na pučini, Sv. Katarina, Mali Brijun, Vanga (Krasnica) i Veli Brijun

II. područje obuhvaća otoke Primorsko-goranske županije: Krk, Cres, Lošinj, Vele Srakane, Male Srakane, Susak, Unije, Ilovik i Rab

III. područje obuhvaća dio otoka Paga (Grad Novalja) koji pripada Ličko-senjskoj županiji

IV. područje obuhvaća otoke Zadarske županije: Pag – dio (Grad Pag, Općina Kolan i Općina Povljana), Vir, Ugljan, Pašman, Babac, Ošljak, Dugi otok, Iž, Rava, Silba, Molat, Ist, Olib, Premuda, Vrgada, Sestrunj, Rivanj i Zverinac

V. područje obuhvaća otoke Šibensko-kninske županije: Murter, Prvić, Zlarin, Krapanj, Kaprije, Žirje i Kornat

VI. područje obuhvaća otoke Splitsko-dalmatinske županije: Brač, Čiovo, Šolta, Drvenik Veli, Drvenik Mali, Hvar, Vis i Biševo

VII. područje obuhvaća otoke Dubrovačko-neretvanske županije: Korčula, Mljet, Lastovo, Šipan, Lopud, Lokrum, Koločep i poluotok Pelješac.

(2) Područjima iz stavka 1. ovoga članka pripadaju i svi povremeno nastanjeni i nenastanjeni otoci i otočići koji katastarski pripadaju otocima iz stavka 1. ovoga članka.

Razvrstavanje otoka prema udaljenosti od kopna

Članak 9.

(1) Otoci se prema udaljenosti od kopna dijele na:

1. pučinske otoke – skupina otoka najudaljenijih od kopna

2. kanalske otoke – skupina otoka srednje udaljenosti od kopna

3. priobalne otoke – skupina otoka najbližih kopnu

4. premoštene otoke – skupina otoka mostom povezanih s kopnom.

(2) Pučinski otoci su: Unije, Vele Srakane, Male Srakane, Susak, Premuda, Ist, Molat, Dugi otok, Ilovik, Kornat, Žirje, Biševo, Vis, Lastovo, Prežba i svi povremeno nastanjeni i nenastanjeni otoci i otočići koji katastarski pripadaju navedenim otocima.

(3) Kanalski otoci su: Cres, Lošinj, Silba, Olib, Sestrunj, Zverinac, Rivanj, Iž, Rava, Kaprije, Hvar, Korčula, Mljet, Vrnik i svi povremeno nastanjeni i nenastanjeni otoci i otočići koji katastarski pripadaju navedenim otocima.

(4) Priobalni otoci su: Rab, Ugljan, Ošljak, Pašman, Babac, Vrgada, Prvić, Zlarin, Krapanj, Drvenik Mali, Drvenik Veli, Šolta, Brač, Šipan, Lopud, Koločep i svi povremeno nastanjeni i nenastanjeni otoci i otočići koji katastarski pripadaju navedenim otocima.

(5) Premošteni otoci su: Krk, Pag, Vir, Murter, Čiovo i poluotok Pelješac.

(6) Za svaku pojedinu skupinu otoka iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo donosi Program mjera kroz Otočni godišnji program u skladu s potrebama svake pojedine skupine otoka proizašlih zbog njihove udaljenosti od kopna.

(7) Pri donošenju Programa iz stavka 6. ovoga članka potrebno je uzeti u obzir poseban status otoka koji su unutar obuhvata nacionalnih parkova i/ili parkova prirode.

Otoci sa specifičnim položajem

Članak 10.

(1) Otoci i dijelovi otoka sa specifičnim položajem su:

Vele Srakane, Male Srakane, Ilovik, Susak, Unije i Cres – dio (u sastavu Grada Malog Lošinja); Premuda, Rava, Ist, Iž, Molat, Silba, Škarda i Olib (u sastavu Grada Zadra); Babac (u sastavu Općine Sv. Filip i Jakov); Zverinac i Lavdara (u sastavu Općine Sali); Vrgada (u sastavu Općine Pakoštane); Ošljak, Rivanj i Sestrunj (u sastavu Općine Preko); Prvić (u sastavu Grada Vodica); Kaprije, Krapanj, Zlarin i Žirje (u sastavu Grada Šibenika); Žutsko-sitsko otočje, Kornat i Kornatsko otočje (u sastavu Općine Murter-Kornati); Čiovo – dio, Drvenik Veli i Drvenik Mali (u sastavu Grada Trogira); Čiovo – dio (u sastavu Grada Splita); Pakleni otoci (u sastavu Grada Hvara), Šćedro (u sastavu Općine Jelsa); Svetac / Sveti Andrija i Biševo (u sastavu Grada Komiže); Budikovac Veli (u sastavu Grada Visa); Prežba i Sušac (u sastavu Općine Lastovo); Vrnik (u sastavu Grada Korčule); Koločep, Šipan, Jakljan, Lokrum i Lopud (u sastavu Grada Dubrovnika).

(2) Za otoke iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo donosi Program mjera kroz Otočni godišnji program kako bi se ublažili nedostaci koji proizlaze iz specifičnog položaja ovih otoka u odnosu na sjedište jedinice lokalne samouprave u čijem se sastavu nalaze.

(3) Pri donošenju Programa iz stavka 2. ovoga članka potrebno je uzeti u obzir poseban status otoka i/ili dijelova otoka iz stavka 1. ovoga članaka koji su unutar obuhvata nacionalnih parkova i/ili parkova prirode.

Otočna urbana područja

Članak 11.

(1) Radi učinkovitijeg planiranja, usklađivanja i provedbe politike otočnog razvoja, ustrojavaju se otočna urbana područja.

(2) Otočna urbana područja su gradovi na otocima koji prema posljednjem popisu stanovništva imaju više od 2000 stanovnika i/ili su u sustavu prostornog uređenja određeni kao subregionalna, odnosno područna i lokalna središta.

(3) Otočna urbana područja mogu uključivati i susjedne jedinice lokalne samouprave i njihove dijelove, uz prethodnu suglasnost njihovih predstavničkih tijela.

(4) Strateški ciljevi razvoja otočnih urbanih područja ugrađuju se u planove razvoja otoka iz članka 26. ovoga Zakona.

DIO TREĆI
RAZVIJENOST OTOKA

POGLAVLJE I.
OTOČNI RAZVOJNI POKAZATELJI

Vrednovanje razvijenosti otoka na temelju otočnih razvojnih pokazatelja

Članak 12.

(1) Uvažavajući otočnost, razvijenost otoka vrednuje se otočnim razvojnim pokazateljima.

(2) Svrha vrednovanja iz stavka 1. ovoga članka je određivanje stanja i smjera razvoja svakog pojedinog otoka sukladno vrijednostima njihovih otočnih razvojnih pokazatelja.

(3) Ministarstvo kontinuirano prati razvoj otoka i vrednuje njihovu razvijenost najmanje jednom u tri godine.

(4) Postupak vrednovanja iz stavka 1. ovoga članka provodi Ministarstvo.

(5) Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela dužna su na zahtjev Ministarstva dostaviti podatke iz svojih očevidnika i drugih evidencija potrebne za vrednovanje i praćenje stupnja razvijenosti otoka.

(6) Podatke o vrednovanju razvijenosti otoka Ministarstvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

(7) Otočne razvojne pokazatelje i postupak vrednovanja razvijenosti otoka propisuje ministar pravilnikom.

Razvrstavanje nastanjenih otoka prema otočnim razvojnim pokazateljima

Članak 13.

(1) Nastanjeni otoci razvrstavaju se prema otočnim razvojnim pokazateljima u:

– I. skupinu koju čine nerazvijeni otoci

– II. skupinu koju čine manje razvijeni otoci

– III. skupinu koju čine razvijeni otoci.

(2) Posebnu skupinu otoka, koji se ne razvrstavaju na način iz stavka 1. ovoga članka, čine povremeno nastanjeni i nenastanjeni otoci.

(3) Povremeno nastanjene otoke čine otoci koji su nastanjeni u dužim i kraćim razdobljima tijekom godine zbog obavljanja poljoprivredne, ribarske, turističke, ugostiteljske, hotelijerske, svjetioničarske, duhovne, znanstveno-obrazovne i slične djelatnosti.

(4) Odluku o razvrstavanju otoka prema otočnim razvojnim pokazateljima donosi ministar nakon provedenog postupka vrednovanja razvijenosti otoka iz članka 12. ovoga Zakona.

Otočno prioritetno područje

Članak 14.

(1) Radi učinkovitog planiranja, usklađivanja i provedbe politike otočnog razvoja te radi fizičkog i gospodarskog razvoja i društveno-socijalne regeneracije otoka ustrojavaju se otočna prioritetna područja.

(2) U otočno prioritetno područje svrstavaju se pučinski otoci iz članka 9. stavka 2., otoci sa specifičnim položajem i otoci I. skupine iz članka 13. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona.

(3) Strateški ciljevi razvoja otočnih prioritetnih područja ugrađuju se u Nacionalni plan razvoja otoka i planove razvoja otoka iz članka 26. ovoga Zakona.

POGLAVLJE II.
PRIMJENA OTOČNIH RAZVOJNIH POKAZATELJA

Otoci u planiranju i provođenju projekata, mjera i aktivnosti tijela državne uprave i drugih javnopravnih tijela

Članak 15.

(1) Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela dužna su prilikom planiranja i provođenja projekata, mjera i aktivnosti za razvoj otoka u upravnom području iz svoje nadležnosti, ovisno o prirodi projekta, mjera i aktivnosti te raspoloživim financijskim sredstvima, posebno voditi računa o njihovu učinku na razvoj otoka, uzimajući u obzir vrijednosti otočnih razvojnih pokazatelja i razvrstavanje otoka iz članaka 9., 10. i 13. ovoga Zakona.

(2) Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela, prilikom provođenja postupaka dodjeljivanja sredstava za projekte, mjere i aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka, uzet će u obzir vrijednosti otočnih razvojnih pokazatelja i razvrstanost otoka na temelju članaka 9., 10. i 13. ovoga Zakona.

Briga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o otocima

Članak 16.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju voditi posebnu brigu o otocima koji su obuhvaćeni njihovim područnim ustrojstvom pri provođenju postupaka dodjeljivanja sredstava za projekte, mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti te uzimati u obzir vrijednosti otočnih razvojnih pokazatelja i razvrstanost otoka na temelju članaka 9., 10. i 13. ovoga Zakona.

DIO ČETVRTI
INSTITUCIONALNI OKVIR

Nositelj otočne politike

Članak 17.

Ministarstvo je nositelj politike otočnog razvoja.